

گزارشی از نمایشگاه‌های سیار برگزار شده اداره کل اطلاع رسانی و ارتباطات (گروه ارتباطات آرشیوی) در بهار ۱۳۹۵

اکبر فلاحی^۱ و فریبا امیری^۲

از سالیان گذشته و به منظور معرفی اسناد و گسترش جامعه مخاطبان عام و خاص، برگزاری نمایشگاه‌های اسناد در فرهنگسراها، مکان‌های پرتردد و دانشگاه‌ها شکل گرفته است. برای انجام این مهم پوشه‌های آماده‌سازی شده اسناد، برای شعبه‌های سازمان و سازمان‌ها و نهادهای درخواست‌کننده داخلی و خارجی ارسال می‌شود.

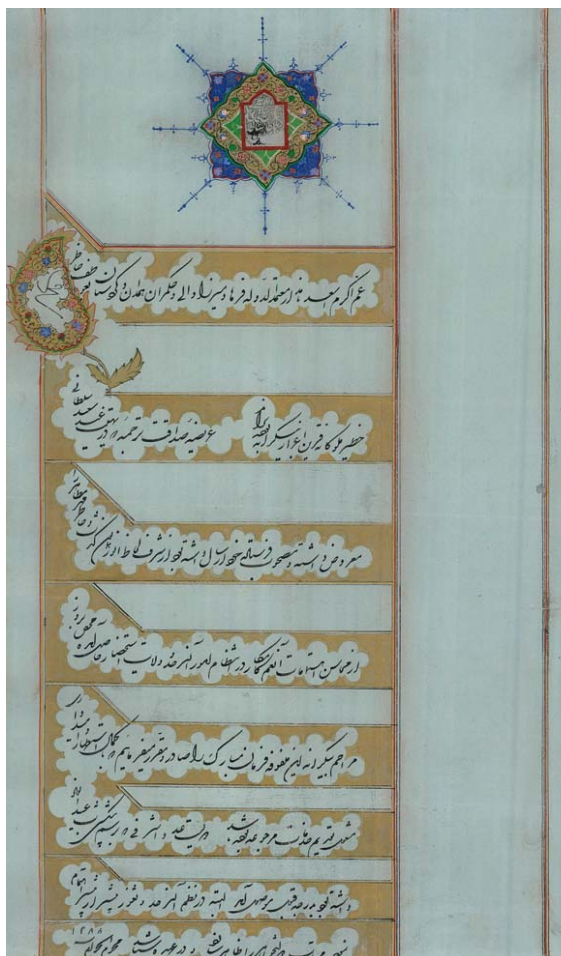
نمایشگاه نوروز

این نمایشگاه به مناسبت فرا رسیدن نوروز ۱۳۹۵، در قالب ۲۲ عنوان و معرفی ۲۷ برگ سند آماده‌سازی و برای برگزاری نمایشگاه به روابط عمومی سازمان و ۱۱ نمایندگی استانی و منطقه‌ای ارسال شد. گفتنی است قدیمی‌ترین سند آن مربوط به دوره ناصری (۱۲۳۹ ش.) با عنوان فرمان ناصرالدین شاه، مبنی بر اعطای خلعت به میرزا عبدالله‌خان مستوفی دیوان و وزیر قزوین به مناسبت عید نوروز، بود. اسناد دیگری که در این نمایشگاه معرفی شده عبارتند از: دستور شاه به مستوفی‌الممالک در خصوص تخصیص قسمتی از رسومات نوروز برای کمک به فقرا و الزام دوائر دولتی و عموم طبقات به شرکت در این امر در ایام منتهی به نوروز؛ تشریفات و مقدمات برگزاری سلام عام روز اول فروردین در اداره ایالتی شیراز شامل؛ اعلام روز و ساعت حضور و جایگاه هر صاحب‌منصب؛ پیام تبریک انجمن ناصری کرمان به وزارت داخله به مناسبت عید نوروز و متن تشکر آن وزارت‌خانه از انجمن مذکور؛ مکاتبه اداره تفتیش با وزیر داخله درباره تعیین ایام تعطیلی ادارات تابعه آن وزارت‌خانه در ایام نوروز و دستور وزیر در این

۱. دانشجوی دکتری تاریخ علم دوره اسلامی، رئیس گروه ارتباطات آرشیوی،
falahi1354@yahoo.com
۲. کارشناس برنامه‌ریزی و بررسی اسناد و مدارک
amirifariba42@yahoo.com

زمینه؛ دستور استانداری مازندران به فرمانداری بابل در مورد برافراشتن پرچم سه رنگ ایران بر سردر اداره‌ها و مؤسسات دولتی و ملی آن شهر در ایام نوروز و تأمین رفاه مسافران؛ دستور وزارت داخله در خصوص انعقاد مراسم سلام عید نوروز در ولایات؛ اعلام روزهای تعطیلی مدارس به مناسبت عید نوروز از سوی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه؛ لزوم حضور یکی از کارکنان ادارات وزارت فرهنگ، در روزهای تعطیل عید نوروز در اداره به صورت کشیک طبق دستور وزیر و پیام‌های تبریک ارسال شده به مناسبت فرا رسیدن عید نوروز است.

فرمان ناصرالدین شاه به فرهادمیرزا معتمدالدوله، حکمران همدان و کردستان در خصوص دریافت عریضهٔ تهیت عید نوروز، اظهار رضایت از پیشکشی ارسالی و تأکید بر انتظام بیشتر امور ولایات و ثغور تحت حکمرانی وی؛ محرم ۱۲۸۸ ق. / فروردین ۱۲۵۰ ش. شناسهٔ سند: ۲۳۹۱۸-۲۹۶۰؛ منشأ: آرشیو ملی ایران

نمایشگاه «اسناد انقلاب مشروطه» به مناسبت ۱۹ اردیبهشت، روز اسناد ملی و میراث مکتوب؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی (معاونت اسناد ملی) به مناسبت ۱۹ اردیبهشت، روز اسناد ملی و میراث مکتوب و در راستای اشاعه و گسترش اطلاعات، نمایشگاهی با عنوان «اسناد انقلاب مشروطه»، شامل ۹۴ برگ سند و ۵۰ قطعه عکس ارائه کرد. اسناد و عکس‌های نمایشگاه ضمن معرفی نقش و جایگاه رجال، بیانگر گوشه‌ای از رویدادها، حوادث و پیامدهای انقلاب مشروطه بود. از جمله مهم‌ترین عناوین اسناد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

درخواست پرداخت ده روز مخارج متحصنین در حرم حضرت عبدالعظیم(ع)؛ سواد دستخط محمدعلی‌شاه، مبنی بر حمایت از مشروطیت و قانون اساسی و تأکید بر انتخاب نمایندگان مشروطه‌خواه و انتشار نظامنامه انتخابات؛ نظامنامه انتخاباتی مجلس شورای ملی؛ گزارش درگیری بین نیروهای دولتی و مشروطه‌خواهان و دستگیری عده‌ای از طرفداران مشروطه و نمایندگان مجلس؛ سواد فرمان محمدعلی‌شاه به سعدالدوله، رئیس‌الوزراء، مبنی بر چاپ نظامنامه انتخابات و تهیه لوازم برگزاری انتخابات در تهران و سایر شهرها؛ مکتوب تلگراف محمد علی‌شاه قاجار مبنی بر استقرار مشروطیت و پایبندی به قانون اساسی؛ اعلام نظر و مواضع آیات عظام عبدالله مازندرانی و محمدکاظم خراسانی در مورد مشروطه و توصیه‌های آن‌ها به ملت و منتخبان آن؛ تلگراف سپهدار اعظم به عضدالملک و تقاضای توقف در پارلمان به منظور انتخاب حکام ولایات در راستای اجرای قانون مشروطیت و پاسخ عضدالملک به وی؛ تبعید چند تن از مشروطه‌خواهان از تهران به اصفهان؛ متنی دربارهٔ اوضاع نامناسب اقتصادی و اجتماعی کشور بعد از انقلاب مشروطه؛ گزارش ورود سارقین در نیم فرسخی لاسجرد و اشغال سمنان توسط آن‌ها و درخواست کمک از حکومت؛ گزارشی از هرج و مرج، ناامنی و اغتشاش ادارات دولتی، قتل و غارت و چپاول مردم به نام مشروطه در ارومیه؛ مقاله‌ای از روزنامهٔ حبل‌المتین، در خصوص اوضاع سیاسی ایران و نگرانی نویسنده از ایجاد حکومت ملوک‌الطوایفی، تبدیل سلطنت از خاندانی به خاندان دیگر، ایجاد هرج و مرج در کشور و ارائه راهکارهایی در این زمینه؛ گزارش‌های سفیر ایران در لندن از بازتاب حوادث و رویدادهای استبداد صغیر در روزنامه‌های انگلیس؛ سیاههٔ هزینه‌های اردوی مجاهدان بختیاری و پروتکل وزیران ایران، سفیران روس و انگلیس، دربارهٔ خروج محمدعلی‌میرزای مخلوع از کشور و حل مسائل مالی وی.

نمایندگان تهران در مجلس اول؛ شناسهٔ سند: ۹۹۸۰۰۰۱۲۰؛ منشأ: آرشیو ملی ایران

برگزاری نمایشگاه «فرامین و عقدنامه‌ها»، به مناسبت روز جهانی موزه و میراث فرهنگی

در نشستی که روز پنج‌شنبه مورخ ۹۵/۲/۳۰ به مناسبت روز جهانی موزه و میراث فرهنگی، در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی برگزار شد، تعدادی از فرامین و عقدنامه‌های دورهٔ صفویه به نمایش درآمد. در این میزگرد که با سخنرانی آقایان دکتر احمد محیط طباطبایی مشاور رییس پژوهشگاه میراث فرهنگی، دکتر عبدالرسول وطن‌دوست، دکتر اسماعیل طلوع و دکتر رضا وحیدزاده از اعضای هیئت علمی دانشکده مرمت همراه بود مباحثی در خصوص موزه و اهمیت و نقش آن در دنیای کنونی مطرح و در ادامه آن نیز نمایشگاه اسناد متعلق به دوره صفویه که با همکاری اداره کل اطلاع‌رسانی (گروه ارتباطات آرشیوی) و ارتباطات و اداره کل حفاظت و نگهداری معاونت اسناد ملی و همچنین گروه مرمت دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی برقرار شده بود، افتتاح شد.

جشن گشایش نخستین مجلس شورای ملی؛ [مهر ۱۲۸۵ ش.]; شناسه سند: ۱-۱۲۰۰۱۲۰۰۹۹۸۰؛ منشأ:
آرشیو ملی ایران

در آستانه افتتاح نمایشگاه، محمد حدادی سرپرست اداره کل حفاظت و نگهداری اسناد ملی به اهمیت اسناد به عنوان سندی دست اول و معتبر در پژوهش‌های محققان اشاره کرد و تأکید داشت که به اسناد نباید فقط به عنوان یک شیء تزئینی، هنری و تاریخی نگاه کرد بلکه باید از نکات و اطلاعات گوناگونی که در آن وجود دارد استفاده بهینه را کرد. گفتنی است بسیاری از اساتید و دانشجویان این دانشگاه ضمن بازدید از نمایشگاه اسناد، از برگزاری این نمایشگاه ابراز خرسندی کرده و خواستار برگزاری نمایشگاه اسنادی با موضوعات مرتبط در حوزه کاری خود شدند.

خرمشهر در جنگ

خرمشهر در جنگ، نمایشگاه دیگری بود که گروه ارتباطات آرشیوی به مناسبت ۳ خرداد ۱۳۶۱، روز آزادسازی خرمشهر آماده کرد. در این نمایشگاه، تعداد ۲۶ قطعه عکس مربوط به گوشه‌ای از حماسه و مقاومت مردم خرمشهر در معرض دید همگان قرار گرفت.

